

A TVK fotóarchívuma

Ahogy ígértük, hétről hétre itt, a Tiszaújvárosi Krónikában, és a Tisza TV képújságában is bemutatunk néhány képet a TVK fotóarchívumból.

Ha bárki felismeri magát, munkatársát, az eseményt, a helyszínt, vagy csak kellemes emléke, története fűződik valamelyik képkockához, kérjük írja meg nekünk a helytörténet@tujvaros.hu e-mail címre. Hivatkozásként kérjük, tüntesse fel a kép alatti számsort. Bízunk abban, hogy sokan kedvet kapnak a nosztalgiázáshoz, az emlékezéshez, ezzel is segítve TVK-s örökségünk megőrzését az utókor számára.

5-2-22-2021_024

5-2-22-2021_030

Tavaszesen Szamárháton

A Tiszatáj Környezet- és Természetvédelmi Közalapítvány idén is megrendezte a „Tavaszesen” címen 2007-ben útjára indított környezetismereti vetélkedősorozat immáron hagyománnyá vált fordulóját.

Az évről-évre meghirdetett térségi szintű megmérettetésen a gyerekeket szeretnénk arra ösztönözni, hogy lépjenek közelebbi kapcsolatba környezetükkel, ismerkedjenek meg a régió természeti gazdagságával, szépségével, lakóhelyük ősi paraszti gazdálkodási hagyományaival, nyíljon alkalmuk mindezekben felfedezni az értéket, és ezáltal is tudatosodjék bennük környezetünk védelmének fontossága.

Bár a járványhelyzet okozta körülmények és korlátozások még ebben az évben is éreztették hatásukat a vetélkedő megvalósításában, örömmel tapasztaltuk, hogy a tavalyihoz képest már jóval több felső tagozatos kétfős csapat be tudott kapcsolódni a versenybe. Az első fordulóra Mezőcsát, Mezőkeresztes, Tiszakeszi, Tiszaújváros és Tokaj iskoláiból is érkeztek megoldások, továbbá örömmel üdvözlöttük Mezőberény és Tenk csapatát is a résztvevők között, amely települések idén első ízben csatlakoztak iskolájukkal a vetélkedősorozathoz. Programunk sikerességében az oktatási intézmények pedagógusainak szerepe kulcsfontosságú, hiszen elsősorban rajtuk keresztül jut el a felhívás a tanulókhöz közalapítványunk vetélkedősorozatáról, valamint ők tudják ösztönözni és segíteni az érdeklődő csapatokat, hogy megfelelően felkészülve vehessenek részt a megmérettetésen.

Az első fordulót követően egy izgalmas terepi kihívás várt a benevezettekre: minden csapatnak a saját falujában, városában kellett a szabad levegőre kimerészkedve bizonyos megadott színeket tartalmazó vadon élő élőlényeket keresgélniük és lefotózniuk. Így a begyűjtött fotókból a csapatok összeállíthatták „tavaszi élő színpalettájukat”, valamint a színekhez talált növények és állatok leelőhelyeit saját készítésű térképen is ábrázolták.

A végső fordulót jelentő döntőt idén már alkalmunk nyílt „élőben” megrendezni, melynek a Szamárháti Látogatóközpont

A Bölcs baglyok a terepi növényismeret közben.

adott otthont június 8-án. A korábbi évekből már jól ismert játékeztetőnk, dr. Legány András, Bandi bácsi és Vértes Imréné, Piroska néni jóvoltából ismét játékos, vidám hangulatban telhetett a záró forduló, amelyen a meghívott csapatok közül ezúttal kilenc mérte össze tudását. A feladatsor most is rejtegetett néhol furfangos, elgondolkodtató, vagy éppen a témákat humoros oldalról megközelítő kérdéseket, semmi esetre sem szem elől tévesztve ugyanakkor, hogy - a csapatok felkészültségének összemérése mellett - a legfőbb célunk mindig a játékos formában történő tudásátadás.

Az előre megadott témakörökre épülő, 11 feladtból álló vetélkedést itt már olyan gyakorlati részek is színesítették, mint a békahang-felismerés vagy a terepi növényismeret. Különleges színfolt a döntő feladatainak sorában a már hagyomány-ná vált népdaléneklés: az előre megadott szempontok szerint összegyűjtött népdalok közül egyet-egyét élő előadásban is bemutattak a csapatok. Jó volt megtapasztalni, hogy a diákok többsége erre a feladatra is gondosan készült és sikeresen teljesíteni tudta a népdaléneklés izgalmas kihívását. A környezethez való viszonyunknak, kultúránknak a népdal, a zene is fontos része, ezért is van helye ennek a - talán első hallásra kicsit szokatlan - feladatnak a régmúlt paraszti gazdálko-

dási hagyományait is felelevenítő környezetismereti vetélkedőben.

A döntőn legeredményesebben szereplő hat csapat meghívást nyert a nyári „Tavaszesen”-jutalomtáborba, a többi csapat pedig értékes könyvjutalommal gazdagodhatott. A döntősöket megajándékoztuk egy egyedi kitűzővel, oklevéllel, környezetbarát anyagból készült „Tavaszesen”-es tolltartóval, kiadványokkal, valamint a Természetbúvár Alapítvány felajánlása jóvoltából a Természetbúvár magazin egy-egy példányával is.

A döntőn a legjobb eredményt elérő csapat iskoláját megillető „Tavaszesen” vándorszerleget ezúttal a Mezőcsáti Egressy Béni Általános és Alapfokú Művészeti Iskola szerezte meg az első helyen végzett a Mészáros Áron (5.c) és Mészáros László (7.b) alkotta „Bölcs baglyok” csapata kiváló szereplése révén. Felkészítő tanárunk Kékedi Levente.

Reméljük, mindenki vidám élményekkel tért haza a megmérettetésről, és sikerült kedvet csinálnunk a vetélkedősorozatunkon történő részvételük jövőbeni folytatásához is. Gratulálunk, és természeti élményekben gazdag, kellemes nyarat kívánunk minden csapatnak és pedagógusnak!

Harangozó Edit

Tiszatáj Környezet- és Természetvédelmi Közalapítvány

Családbarát békánakap a tanyán

A Tiszatáj Közalapítvány Szamárháti Látogatóközpontjában július 17-én ingyenes, családbarát békánakap várja a látogatókat 10:00 és 15:00 óra között. Annak idején, amikor kisgyerekek voltunk, simán összefogdosztuk a békákat, és úsztattuk őket a legközelebbi pocsolóban, aztán később, tizenéves fejjel pedig már irtóztunk tőlük.

- Mitől ilyen rossz a békák sajtója, vagy PR-ja?
- Ez egy nagyon érdekes kérdés. Pedig horrorfilmekben nem is szerepelnek békák - válasszol mosolyogva Lenner Adám, a Tiszatáj Közalapítvány telepvezetője, természetvédelmi- és tájgazdálkodási menedzser.

- Pontosan, egy dinoszaurusz hamarabb taposna agyon minket, mint egy béka, mégis, azokért megőrülnek a gyerekek.

- Nem tudom, sokszor azt látom, hogy a szülők rémülnek meg a békáktól, és ez beleivódik a gyerekekbe is. Nem tudom, hogy mi lehet az oka. Ráadásul nem is mérgezőek, hogy emiatt féljünk. Az ember ösztönösen fél a fekete-sárga csíkoktól, pontosabban nem csak az ember, hanem a madarak, meg más élőlények is. Sok faj ezt a csíkozást utánozza, hogy védekezzen, például a góté, de teljesen ártalmatlan. Ez a félelem belénk van kódolva. Hogy a békáktól miért van egyfajta félelem? Talán hasonló a helyzet, mint a denevérnél, ami főleg este mozog, nem találkozunk velük, és ez egy rejtett, kis titokzatos dolog. Vagy például régen a baglyok is ilyenek voltak, róluk is van mindenféle hiedelem.

- Akkor a szokásos „amit nem ismerünk, attól

félünk” dolog lehet?

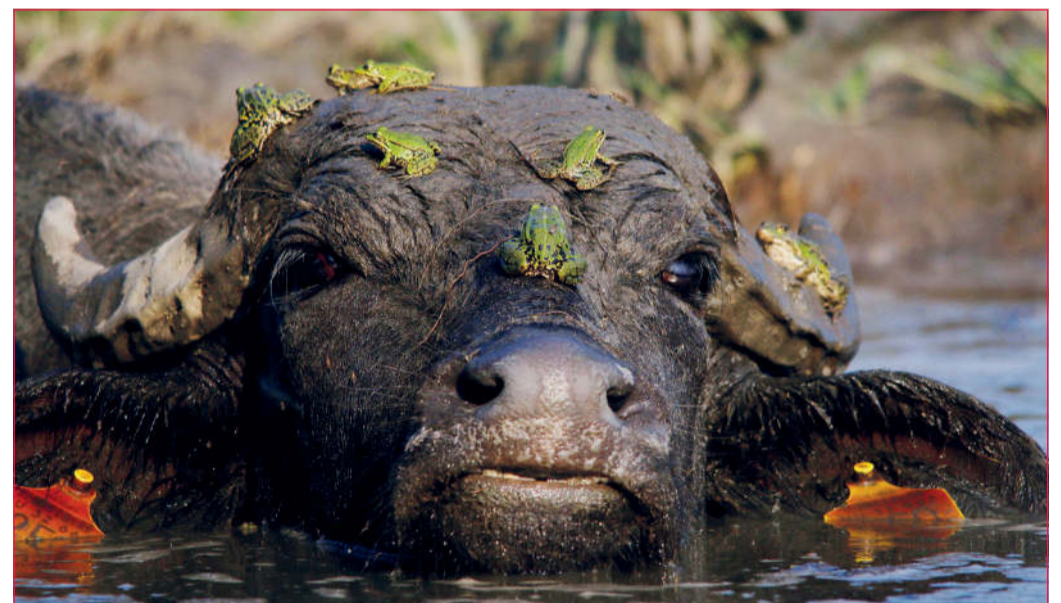
- Igen, és ezért szeretnénk most ismertté tenni a békákat, hogy azok, akik esetleg félnek tőlük, ezt a félelmet levetkőzzék, akik meg amúgy is szeretik, azok még több érdekeséget halljanak róluk.

- Tulajdonképpen mire jó nekünk a béka?

- A rovarokat pusztítják, és persze nagyon szerves részei az ökoszisztémának. Nem véletlenül védettek. Volt már denevér, és fecske napunk, most a békák vannak soron. Koboldék (a szamárháti bivalyok - a szerk) is huszonegynéhány kecskebékával élnek harmóniában. Most már lehet látni az évnek ebben a szakaszában, hogy a békák rájuk másznak, és fogják a legyeket.

- Mit fognak látni, mit fognak hallani a látogatók a békánakapon?

- Játszva fogunk a békákról tanulni, illetve előadások is lesznek idősebbeknek, nem csak játékok, minden korosztályra gondoltunk. A békák helyzetére szeretnénk felhívni a figyelmet. Egyrészt hogy a békák is védettek Magyarországon, viszont a „nemszeretem” állatok közé tartoznak általában, sokan félnek tőle, nyilván persze indokolatlanul, és egy kis érzékenyítést szeretnénk csinálni. Még ha élőben nem is tudjuk bemutatni, de ha hallják az információkat, amelyek elhangoznak játék közben, meg előadás formájában. Reméljük egy kicsit közelebb kerülnek az emberekhez, akik rájönnek, hogy milyen érdekesek, milyen hasznosak, és hogyan tudjuk őket segíteni. Tudni kell, hogy 2010 óta itt a környéken nem volt nagyobb mennyiségű csapadék, leszámítva az idei évet, így a békapopulációk elöregedtek. Bár minden

Kobold, a bivaly is harmóniában él a békákkal.

évben pótlódik azért valamennyi, de az a tömeges békaszaporulat, ami 2010 előtt az árvizek miatt volt, az mostanában elmaradt. Szeretném majd felhívni a figyelmet arra, hogy egy kerti tóval, vagy bármi egyébbe mennyi segítséget tudunk nyújtani a békáknak. Sajnos látjuk a közösségi médiában, hogy ha valaki a kerti tavában talál pár ezer ebihalat, akkor azt keresi, hogy hogyan tudja kiirtani, mert megijed, nem tudja, hogy mi az. Holott az udvaron töltött esték nagy részét az ebihalak teszik kellemessé, mert abban a kerti tóban nem igazán tud majd a szúnyoglárvát teret nyerni. Az ebihalak egy része szúnyoglárvát is fogyaszt, így nagyon hasznos. Az, hogy majd átalakulnak és kimásznak a tóból, az nem jelenti azt, hogy az udvaron marad a rengeteg béka. Szétszélednek,

elmennek elég hamar, ami ott marad, az szintén nagyon jó, mert a felnőtt béka is rengeteg szúnyogot, meg egyéb rovarot össze tud fogni, hasznos bérlőtársaink. Nyálkásak persze, meg hidegek, mert kétélttük, nincs saját hőmérsékletszabályozásuk, de hát nem kell őket fogdosni. Elvannak ők maguknak, és nagyrészt tudjuk, hogy este jönnek elő, amikor nem nagyon találkozunk velük. Egyrészt azzal tudjuk őket segíteni, hogy nem bántjuk, ez már egy nagy segítség. Másrészt, ha egy kis kerti tavunk van, és állandó vizet biztosítunk nem csak a madaraknak, sündisznóknak, hanem a békáknak is, egy olyan helyet tudunk fenntartani, ami sajnos az elmúlt 15 évben nem sok állt rendelkezésre.

Surányi P. Balázs